

Med stöd af det anförda tillåter jag mig vördsamt hemställa, att Riksdagen måtte besluta,

att tullen skall utgå för väfnader af lin och hampa eller andra ej specificerade vegetabiliska spånadsämnen med eller utan inblandning af bomull eller jute:

a) släta, tvåskaftade och sådana kyprade, hvilkas hela yta är till väfnadssättet likartad (icke mönsterväfd), satin- eller atlasväfnad undantagen:

som på en yta af 1 centimeter i qvadrat innehåller tillsammans högst 25 varp och inslagstrådar, äfvensom all segelduk

1) oblekta	med 25 öre per kilogram
2) blekta, enfärgade	» 50 » » »
3) » med kulörta varp eller inslagstrådar	» 60 » » »

och att, under förutsättning, att den här ofvan föreslagna tullförändringen varder af Riksdagen beslutad, Riksdagen jemväl måtte besluta, att de förändrade tullsatserna genast må få träda i kraft.

Stockholm den 27 januari 1902.

Hjalmar Hallin.

N:o 81.

Af herrar D. Persson i Tällberg och O. A. Ericsson i Ofvanmyra, *angående byggande och underhåll af vissa enskilda vägar på landet.*

Det torde knappast finnas något område, som så nära berör och i så hög grad har inflytande på det mindre jordbrukets skötsel och utveckling

och i samband dermed den mindre jordbrukarens existensmöjligheter, der lagstiftningen är så ofullständig och efterblifven som rörande byggande och underhåll af by- och utfartsvägar på landet.

I anledning deraf hafva också motioner vid olika tillfällen blifvit väckta inom Riksdagen, hvilka afsett att afhjelpa denna olägenhet. Och sist vid 1894 års riksdag afgåfvos i Andra Kammaren tvenne motioner i nämnda syfte. I anledning af dessa motioner aflät också Riksdagen den 2 maj samma år en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om utredning och förslag till lag om byggande och underhåll af utfarts- och byvägar.

Sedan dess hafva åtta år snart förflutit utan att något förslag härutinnan blifvit för Riksdagen framlagdt.

Väl hafva vi oss bekant, att inom vederbörande departement ett förslag till lag angående *utfartsvägar* för några år sedan utarbetats; men dels har detta förslag icke framlagts till Riksdagens pröfning och dels funno vi detsamma, efter det vi beredts tillfälle att deraf taga del, så till vida vara ofullständigt, som det icke omfattade äfven *byvägar*.

Vi anse det dock nödigt, att båda dessa slag af vägar behandlas i ett sammanhang och inrangeras under samma lagbestämmelser, helst som det i många fall torde komma att möta afsevärda svårigheter att afgöra, huruvida en väg är af sådan natur och beskaffenhet, att densamma bör betraktas som utfarts- eller byväg. Särskildt torde sådana förhållanden vara att motse i Dalarne och Norrland.

Och då de olägenheter, som nu äro rådande på grund af de äldre stadgandenas ofullständighet och otydlighet i lika hög grad göra sig gällande rörande såväl by- som utfartsvägar, kan denna för landsorten så viktiga fråga ej blifva på ett tillfredsställande sätt löst genom att lagstadga endast för det ena slaget af berörda vägar. Samma uppfattning finnes också uttryckt uti Riksdagens ofvan återopade skrifvelse.

Någon meningsskiljaktighet synes således icke heller vara rådande inom Riksdagen angående behovet och nödvändigheten af förbättrad lagstiftning på detta område. Det väsentligaste att icke säga enda skälet, som anförts emot antagandet af en lag i nu angifvet syfte har varit det, att man först velat vinna någon erfarenhet derom, huru väglagen af den 23 oktober 1891 skulle komma att verka; och särskildt har man velat afvakta resultatet af de efter nämnda lag förestående vägdelningar med fästadt afseende derå, att, såsom man antagit, en del utfartsvägar skulle kunna komma att ingå i delningen och såsom bygdevägar indelas till allmänt underhåll.

På de flesta ställen torde nu sådan delning vara verkställd och nödig erfarenhet vunnit beträffande nämnda lags verkningar i det afseendet.

Den erfarenhet vi fått af berörda lags tillämpning är sådan, att vi

finna det vara af behovet högeligen påkalladt, att en lag snarast möjligt måtte komma till stånd rörande såväl utfarts- som byvägar.

På grund af hvad vi sålunda anført, våga vi vördsamt hemställa,

att Riksdagen för sin del måtte antaga följande

Förslag

till

Lag

om byggande och underhåll af vissa enskilda vägar på landet.

1 §.

Är enskild väg på landet utfarts- eller byväg för två eller flera särskilda fastigheter, grufvor, bergverk, vattenverk, fabriker eller med fabriker jemförliga verk och inrättningar, vare egare deraf eller, der fråga är om enskild jordbruksfastighet eller om egendom, som tillhör kronan, menighet eller allmän inrättning, innehafvare af den egendom ömsesidigt pligtige att deltaga i vägens byggande och underhåll efter de i denna lag stadgade grunder.

2 §.

En hvar underhållsskyldig skall för egendom, i 1 § afses, efter det egendomen åsatta taxeringsvärde i vägens byggande och underhåll deltaga i den mån vägen för den egendom begagnas.

3 §.

Väg skall underhållas i ett med afseende å dess ändamål försvarligt skick. Ej må någon betungas med underhållande af väg till större bredd än 3,6 meter.

4 §.

Delaktigheten i vägens underhåll skall, der ej i fråga om bro annat af särskilda omständigheter föranledes, så bestämmas, att en hvar af de underhållsskyldige står i ansvar för viss sträckning å marken.

Vid vägdelning skall hänsyn tagas till sådana omständigheter, som inverka på vägunderhållet, och för ty, der större svårighet möter, skäligen minskning i vägloft deremot beräknas.

5 §.

Uppstår tvist angående skyldigheten att deltaga i vägs byggande eller underhåll, skall frågan företagas till pröfning vid förrättning å stället i den ordning nedan stadgas.

6 §.

Till förrättningsman förordne Konungens befallningshafvande, på ansökan, landtmätare eller annan lämplig person. Förrättningsmannen skall, om någon af parterna det önskar, vid förrättningen biträdas af två gode män, hvilka tillkallas af parterna, men, om desse ej åsämjas, utses af förrättningsmannen bland dem, som till nämndemän eller till ledamöter i egodelningsrätt eller till gode män vid landtmäteriförrättning i orten valde äro. Bestämmas under förrättningens fortgång, att gode män skola tillkallas, må det ej verka rubbning af åtgärd, som derförinnan vidtagits.

I fråga om förrättningen skola skiftesstadgans föreskrifter rörande annan landtmäteriförrättning än laga skifte ega motsvarande tillämpning.

7 §.

Vid förrättningen må ej till pröfning upptagas invändning, att i följd af aftal eller eljest skyldigheten att deltaga i vägens underhåll är annorlunda bestämd, än ofvan i denna lag är sagdt; yppas tvist derom, varde förrättningen instäld i afbidan på tvistens slutliga pröfning.

Förrättningsmannen eller, der han af gode män biträdes, förrättningsmännen åligge att, efter det parterna blifvit hörda och utredning verkställd angående de förhållanden, som kunna på frågan om underhållsskyldigheten inverka, söka att mellan parterna åvägabringa öfverenskommelse; och varde, der sådan öfverenskommelse sker, särskild afhandling derom upprättad, af parterna undertecknad samt af gode männen eller, der sådana ej vid förrättningen biträda, af två tillkallade vittnen bestyrkt. Kommer ej enligt hvad nu är sagdt förening till stånd, varde frågan i de delar, som tvistige äro, af förrättningsmannen eller, der han af gode män biträdes, af förrättningsmännen pröfvad jemlikt de i denna lag stadgade grunder.

8 §.

När förrättningen är verkställd, skall förrättningsmannen till parterna utgifva det under förrättningen förda protokoll med dithörande handlingar; och skall i protokollet vara upptaget samt för parterna särskildt tillkännagifvas, att förrättningen då är afslutad och att den dermed missnöjde eger att på sätt 9 § innehåller fullfölja sin talan.

9 §.

Är någon missnöjd med förrättningen, skall han, vid talans förlust, inom nittio dagar, från det förrättningen förklarats afslutad samt protokoll och handlingar efter 8 § utgifvits, instämma samtliga öfriga parter till domstol.

10 §.

Försummar någon att underhålla honom tilldelad väglott och bättrar han ej ofördröjligen efter tillsägelse, må annan underhållsskyldig på den försumliges bekostnad bristen bota eller bota låta.

11 §.

Slutes godvillig öfverenskommelse utan anlitande af sådan förrättningsman, som i 6 § sägs, angående skyldigheten att deltaga i vägs underhåll eller angående tillsynen å underhållet, ege den öfverenskommelse ej gällande kraft utöfver tio år från det den ingicks.

12 §.

Har om öfverenskommelse, som i 11 § är sagd, upprättats skriftlig, af parterna undertecknad och af två vittnen bestyrkt afhandling, ege en hvar af dem, som deltagit i föreningen, låta intaga den i domboken hos den eller de domstolar, inom hvilkas domvärjo den egendom är belägen, som föreningen angår. Varder föreningen sålunda i dombok intagen sist å det ting, som näst efter en månad från dess upprättande infaller, gälle den jemväl emot nya egare eller innehafvare af egendomen; sker intagande i domboken senare, än nu är sagdt, vare föreningen gällande allenast mot dem, som efter intagandet blifvit egare eller innehafvare af egendom.

Förening, som slutits för boställe eller för sådan på viss tid upplåten egendom, som tillhör kronan, menighet eller allmän inrättning, hafve dock ej

verkan emot senare innehafvare, med mindre den blifvit godkänd af den förvaltningsmyndighet, som eger närmaste tillsyn öfver egendomen; ej heller vare förening, som för enskild jordbruksfastighet blifvit utan egarens samtycke slutet af nyttjanderättshafvare, gällande mot senare nyttjanderättshafvare eller egare.

13 §.

Inträder, sedan skyldigheten att deltaga i vägs underhåll blifvit genom öfverenskommelse eller eljest i ofvan stadgad ordning bestämd, synnerligen förändrade förhållanden i afseende på vägens begagnande eller underhåll, ege en hvar af de underhållsskyldige påkalla skälig jemkning.

Uppstår tvist om jemkningen, skola i fråga om sådan tvist stadgandena i 5—9 §§ ega motsvarande tillämpning.

14 §.

Mål, som i denna lag afses, skall upptagas vid allmän underrätt i den ort, der vägen, hvarom fråga är, eller största delen deraf är belägen.

15 §.

Denna lag skall icke verka rubbning af hvad angående viss vägs underhåll må hafva före lagens trädande i kraft blifvit genom aftal eller beslut lagligen bestämdt.

Nödiga redaktionsförändringar må af lagutskottet vidtagas.

Stockholm den 27 januari 1902.

D. Persson
i Tällberg.

Ollas A. Ericsson.